

Z OBSAHU	Církev: Bůh formuje lid. Katecheze Svatého otce Františka	04
	Mučedníci komunismu: Blahoslavený Vladimír Ghika	06
	Pohled na liturgii: Vznik liturgického hnutí	08
	Bojuje se u Kábulu za Prahu?	13

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa Césaria z Arles (kolem 470–543)

Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Sladké je už slovo milosrdenství, milování bratři, a je-li takové už pojmenování, oč skvělejší je samo milosrdenství? Ale... ačkoli by všichni chtěli milosrdenství přijímat, je jen málo těch, kdo by chtěli milosrdenství také dávat.

Člověče, jak můžeš být tak drzý a chtít to, co sám dát nechceš? Už zde na zemi musíš tedy oplývat milosrdenstvím, kdo si ho přeje dosáhnout v nebi. A protože chceme, milování bratři, všichni dosáhnout milosrdenství, dělejme si z něho ochránce už na tomto světě, aby nás to zachránilo i ve světě budoucím. V nebi je totiž takové milosrdenství, k němuž lze dojít skrze různá milosrdenství pozemská. O tom přece říká Písmo: *Pane, tvé milosrdenství je v nebi.*

Je tedy milosrdenství pozemské a nebeské, totiž lidské a božské. Jaké je milosrdenství lidské? Jistě takové, že máš ohled na nouzi chudých. A jaké je milosrdenství božské? Nepochybně takové, že dává odpuštění hříčů. Cokoli poskytne lidské milosrdenství na pozemské pouti, to milosrdenství Boží vrátí v nebeské vlasti. Sám Bůh totiž trpí a hladoví ve všech chudých na tomto světě, jak sám řekl: *Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, pro mne jste udělali.* Takže Bůh, který milostivě dává z nebe, chce přijímat na zemi.

A jací jsme my? Když Bůh dává, chceme přijímat, ale když žádá, nechceme dávat. Vždyť když chudák má hlad, strádá Kristus: sám přece prohlásil: *Měl jsem hlad, a nedali jste mi najíst.* Nepřehlížej tedy nouzi chudých, chceš-li bezpečně doufat v odpuštění hříčů. Ve všech chudých, bratři, hladoví přece Kristus, to on sám má hlad a žízeň. A co dostane na zemi, to vrátí v nebi.

Sandro Botticelli: Pokoušení Krista (1481–1482). Foto: Wikimedia Commons

Nepřítel lidské přirozenosti

František je bezesporu papežem, v jehož magisteriu se nejčastěji vyskytuje označení pro „nepřítele lidské přirozenosti“, jak jej nazývá zakladatel jezuitů svatý Ignác z Loyoly. Lze se tomu divit, ale nikak to neodporuje radostnému, ani praktickému pastoračnímu stylu Františkova pontifikátu. Naopak, je to projev opravdovosti víry, kterou prezentuje, a hloubky lidství, na které apeluje v dnešním světě. Přesto se však nelze vyhnout dojmům, že tento evidentní důraz papežského magisteria by se neměl opomíjet, ačkoli se tak v médiích většinou děje.

Zvláště jeden z rysů Zlého ducha, který vychází najevo v Novém zákoně, je v dnešní době vnímán nedostatečně či přepjatě, totiž takzvaný „vládce tohoto světa“, který byl vypuzen Ježíšem (srov. Jan 12,31). Projevy této vlády nepřítel lidské přirozenosti ustanou až na konci dějin, ale do té chvíle určitě nebudou úsměvné, ani bezbolestné.

Bezpochyby však vzbuzují takové zdání a snaží se člověka přimět k nenápadným krůčkům směřujícím k definitivní, tedy dobrovolné perverzi vlastního bytí.

Pro démona jsou ovšem všichni lidé pouze užitečními idioty. Jeho nabídka známá z první knihy Bible, že totiž budou „jako bohové“, když se odvrátí od Boha Stvořitele, bezpochyby není myšlena vážně, protože tato ambice je vlastní právě satanovi, který si ji žárlivě střeží. Lidé v satanově pojetí mají tuto jeho ambici či přesněji jeho již nezvratné, ale mylné přesvědčení pouze dokázat. Čím? Především tím, že se budou vzájemně nenávidět, lhát si, pohrdat sebou a vraždit se. Tak totiž jedině může panovat vládce tohoto světa, který se nezvratně rozhodl, že nechce milovat, ani být milován.

Ježíš tuto satanovu globální ambici velice zřetelně demaskoval v pokušeních, jež pro nás překonal. Nepřítel lidí

Dokončení na str. 2

Veřejná finanční sbírka
pro rodiny pěti padlých výsadkářů

Sbirkový účet Charity ČR:
44665522/0800 u ČS, variabilní symbol **916**

„Když činy váží víc než slova.“

Více informací na Facebooku: „43. výsadkový prapor Chrudim“.

www.charita.cz

Dokončení ze str. 1

vydávající se za přítele chce dosáhnout toho, aby jej lidé adorovali. Neusiluje však o to oslovováním lidské svobody zpřímá, nezastřeně a nezákladně. Vyluzuje souhlas člověka, jako by vlastně vůbec o nic nešlo. Anebo naopak vyhrožuje strachem ze smrti, kterým až do Kristova zmrtných-vstání svoji vládu ve světě uplatňoval.

Z hlediska mohutnosti aktuálního důrazu na démonologii je také možné nově nahlédnout například otázku dialogu mezi příslušníky různých náboženských vyznání. Nebylo by tak úplně od věci zamyslet se nad tím, zda se v dnešním světě kromě náboženského relativismu neprojevuje také hluboká nenávisť vůči úplně každému náboženství a zda tomu tak není proto, že se ďábel nechce dělit se žádným.

V každém případě papež František podává učení víry jako dobrý hospodář. Motivuje věřícího k důkladnému promyšlení a uskutečňování vlastní víry, vyvádí ze sebeobrané pozice klamného bezpečí k opravdovému spočinutí v nepatrnosti dětí Božích, očišťuje od specifického typu farizejství, pěstovaného pokušitelem po celá staletí mezi křesťany. Učí živému každodennímu vztahu k Bohu bez naivity a s neohrožeností, která vyvěrá z pokory.

P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana (Kráceno)

Ve sbírce pro rodiny pěti výsadkářů padlých v Afghánistánu je již přes milion Kč

Na sbirkový účet pro rodiny výsadkářů, který byl vyhlášen 10. července, již drobní dárci přispěli částkou přes jeden milion korun. Veřejná sbírka vznikla z popudu jejich druhů ve zbrani a zajišťuje ji Charita Česká republika.

Čtyři čeští výsadkáři zahynuli při atentátu v úterý 8. července na misi v Afghánistánu, pátý byl těžce raněn a zemřel 14. července v Praze.

Finanční sbírka byla vyhlášena na základě podnětu vojáků ze 41. mechanizovaného praporu ze Žatce a 43. výsadkového praporu z Chrudimi (oba útvary jsou součástí 4. brigády rychlého nasazení).

„Ihned po tragické zprávě o úmrtí a zranění našich kolegů se výsadkáři rozhodli jako výraz solidarity a úcty k oběti svých přátel ve vojenské službě uspořádat sbírku pro rodiny těchto výsadkářů,“ uvedl vojenský kaplan 4. brigády rychlého nasazení Žatec kapitán Petr Fiala. „Sbírka je veřejná a je současně zamýšlena jako výraz ocenění práce výsadkářů a principů svobody a demokracie, které hájili.“

„Je pro nás velikou ctí, že si výsadkáři vybrali pro otevření sbírky naši organizaci,“ uvedl Lukáš Curylo, ředitel Charity ČR a dodal, že v rámci solidarity se organizace zřekla zákonné režie sbírky ve prospěch pozůstalých rodin.

Finanční dary je možné posílat na sbirkový účet Charity ČR číslo: 44665522/0800 u České spořitelny, variabilní symbol 916 (pomoc rodinám v tíživých situacích).

Stav sbirkového konta ve středu 16. července byl 1 363 839,61 Kč. Sběrka potrvá do konce srpna. Její výtěžek bude rozdělen rovným dílem mezi rodiny obětí. Aktuální informace najdete na www.charita.cz.

Charita ČR

Biskupové svolávají první národní eucharistický kongres

Česká biskupská konference se rozhodla v příštím roce uspořádat první Národní eucharistický kongres od vzniku samostatné České republiky. Jednotlivé farnosti a diecéze se na něj budou připravovat šest měsíců, od začátku roku až do červnové Slavnosti Těla a Krve Páně – hlavního dne pro farnosti. Kongres později vyvrcholí celostátním sympoziem v Brně mezi 15. a 17. říjnem 2015. Hlavním dnem kongresu pro věřící ze všech diecézí bude sobota 17. října 2015.

„Chceme tímto krokem prohloubit eucharistickou úctu v celé naší zemi. Věřím, že kongres přinese velké oživení víry a lásky k Eucharistii,“ říká k cíli setkání biskup Jan Vokál, delegát ČBK pro eucharistické kongresy. Pod jeho dohledem se už několik měsíců schází přípravná skupina, v níž zasedají jeden až dva zástupci z každé diecéze. Výkonným vedoucím skupiny je P. Pavel Dokládál z Českomoravské Fatimy Koclířov.

Eucharistické kongresy se v Církvi konají na různých úrovních – diecézní, národní či celosvětové – od druhé poloviny 19. století. Jejich hlavním tématem je Eucharistie, tedy Tělo a Krev Páně v Nejsvětější svátosti, jsou hlavním projevem úcty k ní mimo Mši svatou.

TS ČBK

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 480 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

SLOVO KNĚZE

EU a USA hlasovaly v OSN proti rezoluci za přirozenou rodinu

25. června schválila Rada OSN pro lidská práva rezoluci na podporu rodiny chápané jako „přirozená a základní jednotka společnosti“. Text rezoluce byl schválen 26 hlasy, proti bylo 14 hlasů a 6 se hlasování zdrželo. „Rodina je přirozenou a základní jednotkou společnosti a má nárok na ochranu ze strany společnosti a státu,“ praví se v rezoluci, která tak jen cituje Všeobecnou deklaraci lidských práv (čl. 16,3). Radu OSN pro lidská práva tvoří 47 států. Zaráží fakt, že zmíněnou rezoluci schválily africké a arabské státy, Rusko, Čína a Venezuela. Naopak proti hlasovaly s výjimkou Bosny a Hercegoviny a Makedonie všechny evropské státy, tedy i Česká republika, dále USA, z asijských zemí byly proti Korea a Japonsko a z Latinské Ameriky Chile. Pět dalších latinskoamerických států se spolu s Makedonií hlasování zdrželo.

„Stojí to za zamyšlení, protože Evropa, která je kolébkou lidských práv, nyní hlasovala proti lidským právům formulovaným nejslavnější deklarací světových dějin,“ říká profesor obojího práva Carlo Cardia z University Roma Tre.

Rezoluci schválenou Radou OSN pro lidská práva komentuje stálý pozorovatel Svatého stolce u tohoto úřadu OSN, arcibiskup Silvano Tomasi: „V křesťanské tradici a sociálním učení Církve je manželství a rodina v souladu s přirozeným zákonem. Rodina je přirozeně spatřována ve stabilní jednotě muže a ženy kvůli dětem. Stojíme na kulturní křižovatce. Na jedné straně máme chápání rodiny, která může fungovat jako jednotka, a na druhé je důraz kladen pouze na jednotlivce. Zatímco tedy máme být vnímaví a zejména stát má být vnímavý vůči všem situacím, které nastávají v rodinném kontextu, je třeba prohlásit, což činí zmíněná rezoluce, která byla schválena 26. zasedáním Rady OSN pro lidská práva, že pro společnost a zejména dobro dětí, ale i všech členů rodiny je důležitá rodina jako vitální jednotka společnosti.“

RaVat

Stane se také pedofilie „sexuální orientací“?

Podle Americké psychiatrické asociace (APA) pedofilie už není nemoc, ani porucha. Tvrdí to páté vydání Diagnostického a statistického manuálu mentálních poruch (DSM), které se objevilo loni a které je zásadním pramenem pro psychiatry a psychology nejen ve Spojených státech. Stejným způsobem byla ze seznamu nemocí a potom i poruch vyřazena pohlavní přitažlivost osob téhož pohlaví, pro kterou byl teprve v 19. století vynalezen nejasný, ale rádoby vědecky znějící termín homosexualita. Stalo se tak v 70. letech 20. století.

Nyní se Americká psychiatrická asociace stejnou metodou snaží povýšit do stavu normálnosti sexuální přitažlivost k dětem. Zmíněný manuál nyní označuje pedofilii za „sexuální orientaci či deklaraci nepraktikované sexuální preference“ (str. 698). Poněvadž však mnozí psychiatři a křesťanské organizace protestovali, vydala Americká psychiatrická asociace (31. října 2013) vysvětlující nótu, ve které sděluje, že došlo k omylu a že v příštím vydání bude obrat „sexuální orientace“ nahrazen výrazem „sexuální zainteresování“. Jaký v tom je rozdíl, tuší zřejmě jen zmíněná asociace. Je však těžko uvěřitelné, že jde o pouhé nedopatření, a vzhledem k pokusům o terminologické změny, ke kterým došlo již ve čtvrtém vydání manuálu z roku 1994, je podezření o další zásadní kulturní změně zcela opodstatněné, domnívá se italský psycholog Roberto Marchesini. Jen malou útěchou může být, že Národní ústav duševního zdraví (National Institut of Mental Health), podléhající vládě Spojených států, prohlásil, že zmíněný manuál Americké psychiatrické asociace nebude nadále používat. Tento podezřelý pohyb pokoušející se na vědecké úrovni ospravedlňovat sexuální delikty na nezletilých je poplatný sílící pedofilní lobby, podobně jako tomu bylo u homosexuality.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

S bolestí sleduji těžkou situaci křesťanů v islámském světě. Nejenže jsou naši bratři a sestry v Kristu ve státech s převažujícím islámem považováni za občany druhé kategorie, a tedy diskriminováni. V mnoha islámských státech jsou též pronásledováni, trpí násilí a nacházejí se v ohrožení života. Dnes zvláště v Sýrii a Iráku hrozí křesťanům akutní nebezpečí. V těchto zemích zuří občanská válka, jejímž nejhlubším základem jsou rozpory v muslimské víře i v samotném Koránu.

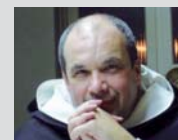
Obě země byly donedávna relativně pokojné a křesťanům se v nich dařilo poměrně dobře, ač neměli stejné postavení jako muslimové. Nešťastnými zásahy západních mocností však došlo k faktické podpoře islamistických teroristů, kteří cítí svou šanci a chtějí násilně uzurpovat moc. Křesťané jsou vítaným terčem tohoto krvavého džihádu.

Není divu, že naši bratři a sestry prchají ze svých vlastí, aby zachránili holé životy. Díky všem, kteří se jim snaží na útěku pomáhat a otevírat dveře do svobodnějšího světa. Naši velkou úctu a podporu zasluhují zvláště ti křesťané, kteří se rozhodli zůstat a bránit své rodiny a města. Tak je tomu i v Bartelle východně od Mosulu. Irácká armáda prchla před teroristy a ponechala křesťanskou obec jejímu osudu. Proto 600 tamějších křesťanů vytvořilo vlastní milici odhodlanou bránit své domovy. „Milujeme náš křesťanský život, naše kostely i svoji obec,“ říká její velitel Firaz Jacob.

Pán nás učí milosrdenství a odpouštět, přesto ponechává možnost spravedlivé obrany. Pro muže je i mravní povinností bránit vlastní rodiny před krutým agresorem. Slova Pána: „Udeř-li tě někdo na pravou tvář, nastav mu i druhou...“ nejsou výzvou k pacifismu. Je třeba jim rozumět v reakci na „oko za oko, zub za zub“ (srov. Mt 5,38–39) – tj. spíše než se mstít je lepší strpět nespravedlnost. Avšak možnost spravedlivé obrany tím zapovězena není.

Budme tedy hrdí na statečné obránce Bartelly. Modleme se za ně, za jejich rodiny, za Bartellu.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců

CÍRKEV – „EKKLESIA“

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Ekklesia – strom života (13. stol.). Foto: Wikipedia

Jako výraz svého sebeuvědomění užívalo prvotní křesťanství slovo „ekkleσία“, jež zahrnuje ve velké významové jednotě tři významy: bohoslužebné shromáždění (např. 1 Kor 11,18; 14,19.28.34.35), místní

obec (např. 1 Kor 1,2; 16,1; Gal 1,2), celou církev (např. 1 Kor 15,9; Gal 1,13; Flp 3,6). Lze to vyjádřit jednou větou: *Jedna církev se konkrétně uskutečňuje v jednotlivé místní obci, která se pak stává sama sebou, když se shromažďuje jako bohoslužebné shromáždění k naslouchání Pánovu slovu a ke společné hostině Pánova těla.* K plnému porozumění je třeba vzít v úvahu, že slovo „ekkleσία“ v řeckém Starém zákoně označuje shromáždění lidu Izraele, jehož klasický předobraz představoval lid shromážděný na Sinaji, aby naslouchal Božímu slovu. Tím, že se tak nazývá mladé křesťanství, prohlašuje se za konečný Boží lid, jež Bůh nyní svolává ze všech končin země. Tento Boží lid však zakouší své vlastní uskutečnění v Pánově hostině, v účasti a předávání „agapé“ Ježíše Krista.

V bohoslužbě církev zakouší ono stvořitelské dění, z něhož může vůbec jako církev nepřetržitě existovat. Ne-

existuje jako Boží lid, protože je dokonale organizována, jako nějaká *societas perfecta*, nýbrž pouze proto, že v bohoslužbě vytéká její pravý božský životní pramen, protože v kultu nepřetržitě zakouší své nové založení z životních sil Boha, z činu spásy bohočlověka Ježíše Krista.

To je pravý pramen její existence jako Církve, trvalý základ jejího bytí jako Církve a zařízení *societas perfecta* mají pro ni význam do té míry, nakolik jsou podstatně svázána s tímto svátostným organismem. Primát, biskupský úřad, kněžství je nutno chápat na základě tohoto svátostného organismu Církve, z jejího kultického životního pramene, a ne naopak chápat kult, bohoslužbu, jako přídavek k té o sobě již dokonalé společnosti. Existence Církve jako Církve stojí na kultu, který nabývá své konkrétní podoby v liturgii.

<http://www.dbk-shop.de>

Přeložil P. Josef Kolář SJ

CÍRKEV: BŮH FORMUJE LID

Katecheze Svatého otce Františka na generální audienci

Bůh vytváří církev, skutečnost, která je otevřená celému lidstvu, Boží lid, který je povolán nést jeho požehnání všem národům světa.

Dnes začnu cyklus katechezí o Církvi. Je to tak trochu jako když syn mluví o své matce, o svojí rodině. Mluvit o Církvi znamená mluvit o naší matce, naší rodině. Církev totiž není nějaká samoučelná instituce nebo soukromá asociace či nevládní organizace a tím méně je třeba zužovat ji pouze na klérus nebo Vatikán. Kněží jsou součástí Církve, ale Církev jsme všichni. Nelze ji tedy redukovat na kněze, biskupy či Vatikán. Ti jsou součástí Církve, ale Církev jsme všichni, všichni jsme rodinou, všichni patříme k matce. Církev je skutečnost mnohem

širší, otevřená celému lidstvu. Nevzniká v nějaké laboratoři, nevznikla znenadání. Založil ji Ježíš, ale je lidem, který má za sebou dlouhé dějiny a přípravu, která začala ještě před Kristem.

Bůh vytváří lid

Tyto dějiny či „prehistorii“ Církve nacházíme již na prvních stránkách Starého zákona. Kniha Geneze praví, že Bůh vybral Abraháma, našeho otce ve víře, požádal ho, aby odešel ze své pozemské vlasti a šel do jiné země, kterou mu ukáže (srov. Gn 12,1–9). Bůh takto nepovolává sa-

motného Abraháma jakožto jedinca, ale od počátku také celou jeho rodinu, příbuzné a veškeré služebnictvo jeho domu. Jakmile je na cestě – a takto se vydává na cestu Církve –, Bůh potom ještě rozšíří tento obzor, obdaří Abraháma svým požehnáním a přislíbí mu potomstvo, jež bude početné jako hvězdy na nebi a písek na mořském břehu. Toto je první důležitá danost, že totiž počínaje Abrahámem *Bůh vytvoří lid, aby nesl jeho požehnání všem rodinám země.* A v tomto lidu se narodí Ježíš. Bůh vytváří tento lid, Církev na cestě, a v tomto lidu se narodí Ježíš.

Bůh se chápe iniciativy

Druhý elementem je, že to není Abrahám, kdo kolem sebe vytváří lid, nýbrž Bůh dává život tomuto lidu. Obvykle se člověk obracel na božstva ve snaze překonat distanci a prosit o podporu a ochranu. Lidé prosili bůžky, božstva. V tomto případě však dochází k něčemu neslýchanému: *iniciativy se chopil samotný Bůh*. Slyšme: sám Bůh klepe na Abrahámovy dveře a říká: jdi dál, odejdi ze své země, vydej se na pouť a já z tebe učiním velký lid. A toto je počátek Církve, v tomto lidu se rodí Ježíš. Bůh se chápe iniciativy, oslovuje člověka a navazuje s ním spojení, nový vztah. Někdo se může zeptat: „Jak je to, otče? Bůh k nám promlouvá?“ – Ano – „A my můžeme mluvit k Bohu?“ – Ano. – „Můžeme konverzovat s Bohem?“ – Ano. Nazývá se to modlitba, ale Bůh je tím, který to započal. Takto Bůh tvoří lid se všemi, kteří slyší jeho Slovo a vydávají se na cestu s důvěrou v něho. Jedinou podmínkou je důvěřovat Bohu. Církev se tvoří, když důvěřuješ Bohu, nasloucháš mu a vydáváš se cestu. Boží láska *předchází* všechno. Bůh je vždycky první, přichází před námi, on nás předchází. Prorok Izaiáš či Jeremiáš – nepamatuji se dobře – říkal, že Bůh je jako květ mandlovníku, protože je to první strom, který na jaře kvete. Znamená to, že Bůh vždycky rozkvétá před námi. Když přicházíme, on nás čeká, on volá, on nás uvádí na cestu. Vždycky má před námi náskok. A toto je láska, protože Bůh nás vždycky očekává. – Někdo možná řekne: „Ale, otče, já tomu nevěřím. Kdybyste věděl, jak špatně jsem žil. Jak si mohu myslet, že mne Bůh očekává?“ – Bůh tě očekává. A jsi-li velký hříšník, očekává tě tím více a s láskou o to větší, protože on je první. V tom spočívá krása Církve, že nás totiž přivádí k Bohu, který nás očekává. Předchází Abraháma, předchází také Adama.

Věrnost Boha a nevěrnost lidu

Abrahám spolu se svými slyší Boží povolání a vydají se na cestu, třebaže přesně nevědí, kdo je tímto Bohem a kam je chce dovést. To je pravda, neboť Abrahám se dal na cestu s důvěrou v tohoto Boha, který jej oslovil, ale neměl nějakou knihu teologie, aby nastudoval, kým tento Bůh je. Důvěřuje, důvěřuje lásce. Bůh mu dal

pocítit lásku a on důvěřuje. Neznamená to však, že tito lidé byli vždycky přesvědčení a věrní. Naopak, od začátku se vyskytuje odpor, stažení se do sebe a svých zájmů a pokušení smlouvat s Bohem a řešit věci po svém. A to jsou zrada a hříchy, jež poznamenávají cestu tohoto lidu *dějiny spásy, jež jsou dějinami věrnosti Boha a nevěrnosti lidu*. Bůh však neochabuje, Bůh je trpělivý, má obrovskou trpělivost a současně stále svůj lid vychovává a formuje jako otec svého syna. Bůh putuje s námi. Prorok Ozeáš říká: „Šel jsem s te-

V tom spočívá krása
Církve, že nás totiž přivádí
k Bohu, který nás očekává.
Předchází Abraháma,
předchází také Adama.

bou a učil tě chodit jako otec svoje dítě“ (srov. Oz 11,3–4). To je krásný obraz! A tak je tomu s námi: On nás učí chodit. A stejně se chová k Církvi. I my totiž, třebaže máme předsevzetí následovat Pána Ježíše, činíme denně zkušenost se sobectvím a tvrdostí svého srdce. Jakmile však uznáme, že jsme hříšníci, Bůh nás naplní svým milosrdenstvím a svojí láskou. A odpustí, vždycky odpouští. A právě tak nám umožňuje růst jako lid Boží, jako Církev. Není to naší šikovností, není to

našimi zásluhami – my jsme nepatrní –, avšak každodenní zkušeností toho, jak nás Pán má rád a pečuje o nás. To nám umožňuje cítit, že jsme jeho, v jeho rukou a umožňuje nám růst ve společenství s ním a mezi sebou. Být Církvi znamená cítit, že jsme v rukách Boha, který je otcem a miluje nás, laská, očekává a dává nám pocítit svoji něhu. A to je krásné!

Nést Boží požehnání národům

Drazí přátelé, takový je plán Boží. Když Bůh povolával Abraháma, zamýšlel vytvořit svou láskou požehnaný lid, který ponese jeho požehnání všem národům země. Tento plán se nemění a stále se uskutečňuje. V Kristu byl naplněn a také dnes jej Bůh dále uskutečňuje v Církvi. Prosme tedy o milost věrně následovat Pána Ježíše, naslouchat jeho Slovu a být každý den připraveni jako Abrahám odejít do země Boha a člověka, do naší pravé vlasti a tak se stát požehnaním, znamením Boží lásky ke všem jeho dětem. Líbí se mi myšlenka, že by synonymum, další jméno, které můžeme jako křesťané nosit, mohlo znít: žehnající lidé, muži a ženy, kteří žehnají (dobrořečí). Křesťan má svým životem vždycky dobrořečit, dobrořečit Bohu, dobrořečit všem. My křesťané jsme lid, který dobrořečí a umí dobrořečit. To je krásné povolání.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)

Giovanni Benedetto Castiglione: Cesta Abrahámovy rodiny (1650–1660). Foto: Wikimedia Commons

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Blahoslavený Vladimír Ghika

Mezi mučedníky Církve v Rumunsku nacházíme opravdu světecké postavy, mezi nimiž září osobnost Mons. Vladimíra Ghiky, bukureštského apoštola chudých a nemocných.

Abych byl ještě víc pravoslavný!

Narodil se 25. prosince 1873 v Konstantinopoli knížeti Ionu Ghikovi a šlechtičně Alexandrině Moretové. Jeho otec zastával úřad rumunského velvyslance u Osmanské říše a matka, kněžna Alexandrina Moret Blaremborg, pocházela z bourbonské dynastie. Vladimírův dědeček byl posledním vládcem rodu Ghika v Moldávii. Rodina se hlásila k pravoslavné církvi a v ní byl také Vladimír pokřtěn a přijal biřmování. Mladý Vladimír byl se svým bratrem poslán na studia na lyceum v Toulouse. Protože zde nebyla pravoslavná farnost, navštěvovali se svou chůvou protestantské bohoslužby, které mu však vzhledem ke své strohosti nepřirostly k srdci. Díky spolužákům se seznámil s katolickou vírou.

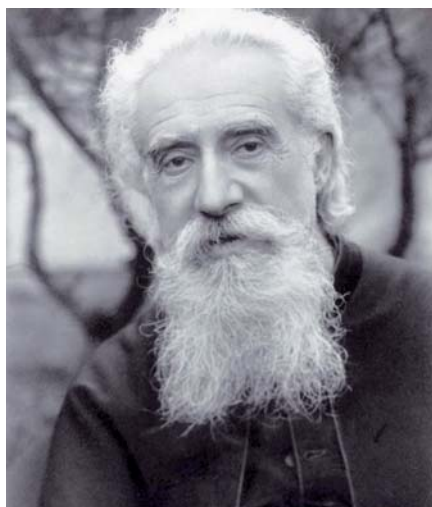
Po vzoru otce byl směřován k diplomatické kariéře – studoval v Toulouse a následně v Paříži. Vedle politických věd navštěvoval rovněž přednášky z medicíny, botaniky, umění, literatury, historie a práva. Po úspěšném studiu politických věd na fakultě v Paříži onemocněl v roce 1895 anginou pectoris, vrátil se do své vlasti a musel se vzdát diplomatické kariéry. V roce 1898 odešel za svým bratrem Dimitrijem, který působil na rumunském vyslanectví v Itálii.

Během pobytu v Římě se ještě více seznamoval s katolickou církví a rozhodl se pro vstup do ní. Zvláště jeho matka velmi těžce nesla jeho touhu po konverzi ke katolictví, snažila se mu tento krok rozmluvit, a dokonce intervenovala u vysokých církevních hodnostářů. Přesto neustoupil od svého záměru a 13. dubna 1902 byl oficiálně přijat do katolické církve. V rumunském tisku byl obviňován ze zrady. Později na otázku pravoslavného mnicha, který se ho zeptal, proč se stal katolíkem, odpověděl: „*Abych byl ještě více pravoslavný!*“ Rovněž započal studia

teologie na tehdejší dominikánské koleji sv. Tomáše, budoucí papežské univerzitě Angelicum, kde v roce 1905 získal doktorát z teologie.

Ve službě chudým a nemocným v Bukurešti

Mladý Vladimír řešil velké dilema, protože se chtěl stát knězem či řeholníkem, zároveň však nechtěl způsobit zvláště matce další trápení, a proto na radu pa-

Mons. Vladimír Ghika. Foto: <http://vultus.stblogs.org>

peže Pia X. od tohoto záměru dočasně upustil a rozhodl se věnovat laickému apoštolátu. V Soluni, kam odjel na další studia historie a zeměpisu, poznává v roce 1904 sestru italské národnosti Vincenzu (Eleonoru Pucciovou) z kongregace vincentek, která se věnuje službě nemocným a umírajícím, a rozhodne se ji následovat. Vladimír založil z vlastního dědictví v Bukurešti roku 1906 bezplatnou zdravotní ambulanci Bethlehem Mariae a následně také nemocnici sv. Vincence z Pauly, první katolické charitativní dílo v zemi. Denně přichází dvě stovky potřebných – nemocných, chudých. Pro

podporu získává ženy z vyšších kruhů rumunské společnosti. V domě působí lékař a Vladimír poskytuje duchovní útěchu. Když vyráží na ulici hledat potřebné, modlí se: „*Pane, jdu nalézt jednoho z těch, které jsi nazval, že jsou Tebou samým. Dej, ať chvíle strávené u něho ve snaze pomoci mu přinesou pro něho i pro mne ovoce věčného života.*“ V roce 1913 organizuje se sestrou Pucci lazaret, nemocnici svatého Vincence pro oběti cholery. Za těchto podmínek pomáhá spolu s řeholnicemi nemocným v oblasti Dunaje. V době první světové války uskutečňuje četné diplomatické mise a současně jako ošetřovatel pečuje o zraněné z rumunské i italské fronty.

Na pařížské periférii

Po první světové válce se Vladimír přestěhoval do Paříže, kde byl jeho bratr jmenován rumunským vyslancem a 7. října 1923 mu tehdejší pařížský arcibiskup, kard. Louis-Ernest Dubois, udělil v kostele lazaristů kněžské svěcení. Papež Pius XI. udělil otci Ghikovi povolení sloužit mši svatou jak v západním, tak ve východním obřadu, což odůvodnil jeho jedinečnou pastorační aktivitou. Papež jmenoval O. Ghiku v květnu 1931 apoštolským protonotářem a udělil mu titul Monsignore. Z papežova pověření vykonal několik diplomatických a misijních cest do Konga, Japonska, Austrálie, Argentiny, nikdy se však nestal pohodlným prelátem, ale zůstal „apoštolským tulákem“, jak jej později nazval papež Pius XII.

O. Ghika působil do roku 1939 v Paříži, a to především v dělnických čtvrtích Gentilly a Villejuif. Jako katolický kněz nebyl zpočátku v tomto převážně levicově laděném prostředí nejchudších příliš vítán, pouze svou opravdovostí a obětavostí postupně navazuje první kontakty a získává důvěru obyvatel. O. Ghika byl

mužem hluboké modlitby, ale také praktického naplňování lásky k bližnímu. Založil zde dřevěnou boudu, jež se stala kaplí, a jeho přítomnost brzy přitahovala hlavně děti, jimž se začal věnovat. Organizoval pro ně hry, zajímal se o jejich starosti, rodinné poměry a samozřejmě o jejich duchovní život. Rovněž si všímal starostí nejchudších, zpovídal, zaopatřoval, mnohé z těch, kteří se stali zapřísáhlými ateisty vlivem komunismu, anarchismu nebo i satanismu, přivedl zpátky k Bohu. Kolem rumunského kněze se vytvořilo širší společenství, což pařížského arcibiskupa Jeana Verdiera přimělo k rozhodnutí založit v periferní čtvrti Villejuif novou farnost s kostelem sv. Terezie od Dítěte Ježíše. O. Ghika navázal četná přátelství i mezi intelektuály, např. s Jacquesem Maritainem a dalšími známými filozofy, literáty a výtvarníky, z nichž někteří našli díky němu cestu k víře. Už za svého života proslul jako světec svým asketickým zjevem s dlouhým vousem, svým ponořením do modlitby, obětavou službou. Často obětoval své modlitby za jednotu pravoslavné církve s katolickou církví a za obrácení komunistického Ruska ke křesťanství.

V létě 1939 odjel otec Ghika na návštěvu do Rumunska a po vypuknutí druhé světové války se již nemohl vrátit do Paříže. V září 1939 obdržel od pařížského arcibiskupa povolení usadit

se v Rumunsku. Během válečného konfliktu se zaměřuje na pomoc uprchlíkům, nemocným, navštěvuje vězně, pomáhá obětem bombardování, aktivně rozvíjí dílo řeckokatolické církve v Rumunsku.

Neexistuje větší pocta než být vězněn pro Krista

Po nástupu komunismu v zemi i přes doporučení svých příbuzných, kteří odešli do emigrace, odmítl tuto možnost a rozhodl se zůstat ve službě potřebným ve své vlasti. Byl zbaven materiální zá-

„Pane, věřím v tvou dobrotu více než ve skutečnost, jež mi přináší utrpení, více než ve své mučení.“ (O. Ghika)

kladny – vyhnán ze svého domova, následně i z nemocnice svatého Vincence, přesto pokračoval ve svých pastoračních aktivitách mezi nejchudšími. Mnoho pravoslavných věřících přijal do katolické církve, pokřtil i velké množství Židů. V této době jsou zatýkáni v Rumunsku katoličtí biskupové, likvidovány řády, i otec Ghika je sledován a považován za politického nepřítele. 18. listopadu 1952 byl při cestě, kdy jel zaopatřovat jednoho umírajícího, zatčen a převezen k dalším kněžím do vyšetřovací vazby

a obviněn ze špionáže ve prospěch Vatikánu. Zde prožil tvrdé výslechy, mučení i přísliby propuštění, v případě, že opustí katolickou církev a stane se vstřícným „mírovým“ knězem, což jednoznačně odmítl. Po ročním trýznění byl obviněn z velezrady a v zuboženém stavu, kdy vážil kolem 50 kg, předveden před soudce a ve vykonstruovaném procesu 25. října 1953 odsouzen na tři roky. I ve vězení se modlí s ostatními vězni, obětuje své utrpení, povzbuzuje, dokáže se rozdělit i ze svého skromného přidělu jídla. Pro mnohé spoluvězně byl dle zachovaných svědectví v úděsných podmínkách jilavské věznice velkou posilou a nadějí na přežití. Osmdesátiletý otec Ghika zemřel ve věznici Jilava 16. května 1954. Krátce před smrtí pronesl ve věznici tato slova: „*Neexistuje větší pocta než být vězněn pro Krista. Vězení je natolik posvátné místo, že bych se toho nikdy nebyl nadál.*“ V roce 1968 byly jeho ostatky přeneseny na hřbitov Bellu v Bukurešti.

Mons. Vladimír Ghika byl blahořečen papežem Františkem, beatifikační obřad se konal 31. srpna 2013 v Bukurešti.

Vojtěch Vlček

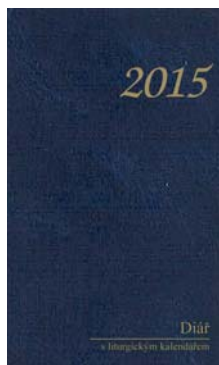
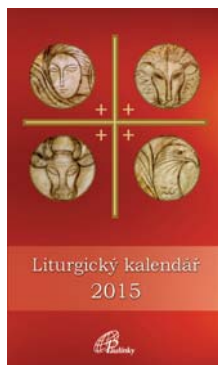
Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracuje s Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro studium totalitních režimů

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Papež František: U mne je vždy otevřeno

Rozhovor, který na podzim 2013 vedl s papežem Františkem jeho spolubratr a redaktor známého italského čtrnáctideníku *Civiltà Cattolica* P. Antonio Spadaro SJ. Váz., 164 str., 185 Kč

Liturgický kalendář 2015

Každá stránka obsahuje jeden týden. Dny jsou barevně odlišeny podle liturgického období. Brož., 64 str., 48 Kč

Kapesní diář na rok 2015

Jedna dvojstrana zahrnuje jeden týden, odkaz na DMC a liturgické texty. Váz., s plastovými deskami, 144 str., 88 Kč

Velký diář na rok 2015

Vyjde během srpna. Do konce srpna lze na našem webu objednat s 15% slevou. Cena: 200 Kč

POHLED NA LITURGII

Vznik liturgického hnutí

„Je-li liturgie skutečně zdrojem, z něhož vyvěrá život Církve, a vrcholem, na nějž je tento život zaměřen, jak tvrdili otcové Druhého vatikánského koncilu, pak stěžejní může být důležitější téma,“ říká anglický teolog a dominikánský kněz Aidan Nichols OP (*1948) v předmluvě ke své knize *Pohled na liturgii. Kritický názor na její současnou podobu* z roku 1996. Liturgie je podle něj příliš významná na to, aby byla přenechána jen liturgistům, proto se ve své knize zabývá tím, jak by k tématu liturgie, především v souvislosti s reformou římského ritu, mohli přispět teologové a historici, antropologové a sociologové i badatelé v oboru architektury a dalších výtvarných umění, hudby a jazyka.

Autor svou práci zamýšlel přispět k debatě o potřebnosti „reformovat reformu“, k níž vyzval kardinál Joseph Ratzinger v důsledku široce pocíťované nespokojenosti se současným liturgickým životem Církve latinského obřadu v dnešním katolicismu.

Knihu plánujeme otisknout na pokračování na stránkách *RC Monitoru*. Děkujeme vydavatelství *Ignatius Press* za povolení k jejímu vydání.

V první části knihy nazvané „Historický rozbor“ autor představuje svůj pohled na poslední liturgickou reformu a zejména na její předchůdce a povahu „liturgického hnutí“, které tvoří její klíčové pozadí a inspiraci.

Spory ohledně vzniku hnutí

Určitým rozporuplnostem v dějinách liturgického hnutí nevěnovali dostatečnou pozornost ani ti, kteří iniciovali úsilí Druhého vatikánského koncilu o „liturgickou obnovu“ v konstituci *Sacro-sanctum concilium*, ani ti, kteří následně

„Nejen oficiální liturgičtí poradci biskupů, ale také ti, jimž je svěřeno slavení liturgie – a to musí v praxi znamenat zejména kněžstvo, ale také ty, pro něž se celebruje, věřící laiky – mají právo i povinnost starat se o to, co se děje s liturgií Církve.“ (Aidan Nichols OP)

pracovali na tom, aby tomuto záměru dali konkrétní podobu v revidovaných liturgických knihách, jejichž zveřejňování začalo vydáním reformovaného římského kalendáře v roce 1969. V důsledku toho byl vznik nového misálu a liturgie hodin, stejně jako celé řady obřadů (*ordi-*

Mše svatá, manuskript Trés Riches Heures (15. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

nes), jež odpovídají *Pontificale Romanum* (pro biskupy) a *Rituale Romanum* (pro kněze a další duchovní), naneštěstí provázen nešťastnými kroky, které do určité míry poskytly možnost k nesprávným liturgickým praktikám, jež jsou tak politováníhodnou stránkou západního katolicismu posledních třiceti let (*z dnešního pohledu už jde o padesát let; pozn. překl.*).

Dom Bernard Botte

Naskýtá se zřejmá otázka: Co mám na mysli „určitými rozporuplnostmi“

v dějinách liturgického hnutí, s nimiž, kdyby si je byli lidé více uvědomili, bylo docela dobře možné se vypořádat lépe, takže bychom tu dnes měli šťastnější výsledky? Historie liturgického hnutí se zcela neshodují na datu, kdy hnutí vzniklo. Dom Bernard Botte, mnich z Mont César (Lovaň) a jeden z hlavních autorů revidované liturgie, ve své kouzelné autobiografii *Le Mouvement liturgique: Témoignage et souvenirs* volí kongres v Mechelenu v roce 1909, kdy jeho spolubratr Dom Lambert Beauduin předložil proslulý referát o účasti věřících na křesťanské bohoslužbě.¹ Kapitola na dané téma má u Botta příhodný název „Zrod hnutí“ a troufale začíná údajnou jednomyslnou shodou všech historiků hnutí na této věci.

Dom Olivier Rousseau

Na druhé straně Dom Olivier Rousseau, sám mnich Beauduinovy vlastní fundace v Amay-sur-Meuse (později Chevetogne), zaujal ve své *Histoire du mouvement liturgique* vydané o generaci dříve, v roce 1945, stanovisko velmi odlišné. Jaký tento názor je, patrně jasně plyne z podtitulu knihy: „Historický nástin od počátku devatenáctého století do pontifikátu Pia X.“² Snad tu působí dotek vlastenecké předpojatosti. Historik liturgie, který, ač se narodil v Mons několik kilometrů od francouzské hranice, náležel k birituální komunitě nutně kosmopolitního typu, pravděpodobně nemohl ignorovat Doma Prospera Guérangera, světoznámého zakladatele kláštera v Solesmes a autora několikasvazkových děl *Institutions liturgiques* a *Année liturgique*.³ Kolega, který, jak jasně říkají jeho paměti, byl jednoznačně Valonem a dosti uvědoměle nikoli Francouzem, trvá na tom, že hnutí jednak začalo v Belgii, jednak s ním začal Belgičan. Je to ale

složitější. Pro autora, jako je Botte, pro něhož byla praktická revize vnější formy liturgie nesmírně důležitá a v jehož očích tedy rozhodující dobou liturgického hnutí bylo to, co můžeme nazvat jeho „politickou“ fází, kdy se po roce 1945 hodlalo stát významnou silou na jevišti světové Církve, Beauduinův manifest aktivní účasti lidu na liturgickém obřadu úplně zatlačil do pozadí pouhé pokusy o pochopení dosavadní liturgie a duchovní čerpání z ní, což bylo to, v čem vynikalo devatenácté století.

Dom Burchard Neunheuser

Jakkoli pochybné je Bottovo rozhodnutí datovat liturgické hnutí od tohoto přesného roku (1909), jeho výklad se ukázal být vlivný, a to nejen mezi jeho krajany. Tak Dom Burchard Neunheuser, mnich z Maria Laach, ve velké retrospektivě pokoncilové liturgické reformy *Archiv für Liturgiewissenschaft*⁴ vydané v roce 1978, klíčovém periodiku pro tyto otázky, sice připouští, že v devatenáctém století existovaly sporadické jevy, které liturgické hnutí připomínají, ale rozhodně hlasuje pro rok 1909 jako skutečný *fons et origo*, když o kongresu v Mechelenu mluví jako o „*das Mechelner Ereignis*“ (mechelen-ské události), možná s ne tak zcela nezamýšleným předpokládaným závěrem, pro čtenáře teologické němčiny, že je zde něco do jisté míry srovnatelného, pokud jde o liturgické otázky, s rolí, kterou v dějinách spásy hrála sama „Kristova událost“.⁵ V Mechelenu, jak se tato úvaha zdá pokračovat, se naplnily všechny předchozí předobrazy a předznamenání a liturgická spása se konečně vrhla vstříc všem následujícím věkům.

Dom Damasus Winzen

Dřívější němečtí komentátoři, když se dotýkali původu hnutí, byli méně nakloněni přenechat palmu vítězství latinským národům. Tak Dom Damasus Winzen kladl jeho počátek do prvního „Liturgického týdne“, který byl určen laikům a konal v Neunheuserově vlastním opatství Maria Laach ve Svatém týdnu 1914.⁶ Winzenovu volbu výchozího bodu možná ovlivnila významná skutečnost, že v předcházejícím roce, 1913, došlo k intronizaci Doma Ildefonse Herwege-

Mše svatá na poděkování za svátost manželství ve Westminsterské katedrále (7. června 2014)
Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales © Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

na jako opata této komunity. Herwegen byl spolupracovníkem a obhájcem nejvýznamnějšího teologa, jehož liturgické hnutí 20. století vyprodukovalo, Doma Oda Casela, i když Caselův důraz na tajemnou povahu liturgie jako participativní opakování velekněžské Kristovy oběti

Liturgická obnova má podporovat „živou“ účast na liturgii a vést lidi k tomu, aby svůj život žili na základě vlastního ducha liturgie.

a jeho apologie tiché recitace kánonu, *prex sacerdotalis*, kterou v tomto smyslu zahájil, ho v některých směrech klade, jak uvidíme, blíže katolické liturgice poloviny 19. století než jejímu protějšku z konce dvacátého století.⁷

Waldemar Trapp

Nejsem si jist, zda Botte a Neunheuser nevěděli o tom, co je zdaleka nejpracovanější a nejkomplexnější studii našeho předmětu, nebo, což se zdá pravděpodobnější, zda se jednoduše rozhodli to ignorovat. *Vorgeschichte und Ursprung der liturgischen Bewegung* Waldemara Trappa, byť se týká především německy mluvících zemí (jak sám autor připouští v podtitulu), se zabývá i tím, co se děje

ve zbytku Evropy.⁸ Tato kniha, která vyšla v Řezně ve válečných podmínkách roku 1940, byla pozdějším odborníkům těžko přístupná, dokud v roce 1979 nebyla v Münsteru vydána znovu ve fotokopii. Je to neobyčejně poučný dokument.

Odkaz osvícenství

Trappova studie především dokonale objasňuje, že původ liturgického hnutí leží v osvícenství 18. století. Zejména v Německu a Rakousku, ale i v severní a střední Itálii a Francii zažilo osvícenství specificky katolickou podobu, i když ne vždy vyváženou. Trapp rozlišuje mezi tím, co nazývá „extrémním osvícenstvím“, kdy světský *Weltanschauung* uplatňoval vlastní zákony myšlení na církevní život, a „umírněným osvícenstvím“ přijatelnějším pro křesťanskou ortodoxii, kdy duchovní některé aspekty ducha doby využívali k lepšímu výkladu evangelia, spíše než že by se jím sami využívat nechali. V jednom i druhém (a rozpoznání dělicí linie mezi nimi není vždy jednoduché) však zjistil některé prvky, které se důvěrně podobají určitým podstatným rysům liturgického hnutí, jak je sám poznal v Bavorsku ve 30. letech 20. století – a některé jiné, které byly spíše něčím, co nazývá „protipozicemi“. Tyto posledně uvedené prvky, které Trapp a jiní katoličtí exponenti liturgického hnutí před rokem 1945 – například

Romano Guardini – zavrhovali, budou možná více povědomé nám ve světové církvi latinského obřadu 90. let. Avšak jak rysy liturgického hnutí v období osvícenství, které Trapp obhajoval, tak ty, které odmítal, si zaslouží reflexi.

Dvojitý úkol obnovy

Než se ale podíváme na to, nač Trapp pohlížel jako na odkaz osvícenství liturgickému hnutí, bude dobré všimnout si jeho vlastního stanoviska. Jeho shrnutí toho, co hnutí reprezentuje, jsou směsí deskriptce a preskriptce, tedy popisu a řešení. Jinými slovy, jde o kombinaci toho, co jako historik pokládal za motivované v podstatě historické činitele a autory, jež popisuje, a toho, o čem jako liturgista předpokládal, že je k tomu vedlo. Přes to tato shrnutí odhalují způsob myšlení, a to dokonale zdravý. Jeho východisko bych kritizoval jen v jednom ohledu, o němž se krátce zmíním.

Trapp popisuje hnutí jako pokus o obnovu podstaty a vnitřního významu liturgie, jak ji chápal křesťanský starověk. V důsledku toho má dvojitý úkol: podporovat „živou“ (*lebende*) účast na liturgii (všimněte si, že se v této souvislosti, snad úmyslně, vyhýbá slovu „aktivní“) a vyzývat lidi, aby svůj křesťanský život žili na základě vlastního ducha liturgie. Dvě věci, domnívá se, musejí trpět vždy, když tyto úkoly nejsou účinně prosazovány: za prvé spiritualita věřících, neliturgickými postoji zbavená krásy a bohatství spirituality samotné Církve, která se jako taková nejvyšším způsobem projevuje v liturgii, a za druhé teologie, neboť Boží dílo v Kristu, ústřední předmět teologie, pokračuje v činnosti Církve jako zprostředkovatelky milosti, což se především naplňuje v liturgii.

Pět základních myšlenek

Myšlení autentického liturgického hnutí podle Trappa spočívá v pěti *Grundgedanken* neboli základních myšlenkách. Myslím, že i jen jejich pouhý seznam ukazuje propastný rozdíl, který dělí meziválečnou liturgickou obnovu a většínu pastoračně-liturgických snah dnes. Trappovy *Grundgedanken* jsou: za prvé tajemství mystického těla Kristova, což je způsob, jak interpretuje myšlenku

die innige Gemeinschaftsverbundenheit, „vnitřní solidarity společenství“; za druhé bezpodmínečný teocentrismus neboli soustředění se na Boha; za třetí radostné vědomí našeho vykoupení; za čtvrté objektivitu liturgie a za páté a za poslední to, co nazývá šťastným spojením obsahu a formy liturgie, neboli duše a těla, což bych chápal jako odkaz na symbolickou přiměřenost rituální činnosti, kterou liturgie předepisuje.

**Boží dílo v Kristu,
ústřední předmět teologie,
pokračuje v činnosti Církve
jako zprostředkovatelky
milosti, což se především
naplňuje v liturgii.**

Odkaz na křesťanský starověk

Jediný bod, proti němuž s odstupem času musíme mít námitky, zde spočívá v jednom aspektu Trappem deklarovaných cílů – konkrétně v odkazu na křesťanský starověk. I když uchylování se k myšlení a historické praxi církevních otců je a mělo by zůstat tradicí, (pro katolíka) klíčový koncept doktrinárního vývoje nám říká, jak si uvědomoval Newman, že patrologie sama o sobě není vždy dostatečným vodítkem. Platí-li to o vyjadřování křesťanského myšlení, můžeme správně předpokládat, že to bude platit

i o vyjadřování křesťanské bohoslužby. Jak poznamenává Karl Barth v knize *Church Dogmatics (Církevní dogmatika)*, stěžejní není uchylovat se k chronologickým počátkům Církve, ale k jejímu substantivnímu základu, jímž je Ježíš Kristus,⁹ a mohou existovat privilegované cesty, jak nejen postbiblické, ale i postpatristické epochy zajišťují žádoucí metody přístupu k základu v tomto neklíčovějším významu. Tento dokonale platný názor velkého neoortodoxního dogmatika potvrzuje na úrovni teologického učení to, o čem se v každém případě můžeme poučit empirickým výzkumem, když jako v nedávné době zjišťujeme, že liturgisté upozorňují na tzv. „užívání a zneužívání patristiky“ lidmi, kteří chtějí fakta napasovat na Prokrustovo lože a zejména z liturgických forem pozdní přednicejské doby udělat nejvyšší měřítko pro všechno ostatní.¹⁰

Aidan Nichols OP

z knihy *Looking at the Liturgy: A Critical View of Its Contemporary Form*

Přeložila Lucie Cekotová

(Redakčně upraveno, mezititulky redakce)

vydal Ignatius Press

<http://www.ignatius.com>

Fr. Aidan Nichols OP (*1948), dominikánský kněz a teolog, působil na univerzitách v Oxfordu, Edinburghu, Cambridge a na Angelicu v Římě

Poznámky

¹ B. Botte OSB, *Le Mouvement liturgique. Témoignage et souvenirs*, Paris 1973, 18. Viz rovněž A. Haquin: *Don Lambert Beauduin et le renouveau liturgique*, Gembloux 1970.

² O. Rousseau OSB. *Histoire du Mouvement liturgique. Esquisse historique depuis le début du XIXe siècle jusque au pontificat de Pie X*, Paris 1945.

³ Viz E. Lanne OSB: „Dom Olivier Rousseau, 1898–1984“, *Irenikon* 67, č. 2 (1994): 163–185.

⁴ B. Neunheuser OSB, „Die nachkonziliäre Liturgiereform“, *Archiv für Liturgiewissenschaft* 19 (1978).

⁵ Srov. B. Fischer, „Das Mechelner Ereignis vom 23. September 1909. Ein Beitrag zur Geschichte der Liturgischen Bewegung“, *Liturgisches Jahrbuch* 9 (1959).

⁶ D. Winzen OSB, „Progress and Tradition in Maria Laach Art“, *Liturgical Arts* 10 (1941). Stejný postoj zaujal W. Birnbaum, *Die katholische Liturgische Bewegung, Darstellung und Kritik* (Gütersloh 1926).

⁷ Viz B. Neunheuser, „Odo Casel in Retrospect and Prospect“, *Worship* 50, č. 6 (1976): 489–504.

⁸ W. Trapp, *Vorgeschichte und Ursprung der liturgischen Bewegung, vorwiegend in Hinsicht auf das deutsche Sprachgebiet* (Regensburg 1940; Münster 1979).

⁹ K. Barth, *Church Dogmatics* 4/1 (Edinburgh 1956), 705.

¹⁰ P. Bradshaw, „The Liturgical Use and Abuse of Patristics“, in *Liturgy Reshaped*, ed. K. Stevenson (London 1982), 134–145.

SPRAVEDLIVÁ ODPOVĚĎ NA PARTNERSKÉ SOUŽITÍ BEZ SŇATKU

Jak jsem už opakovaně uvedla, partnerské soužití bez sňatku je jedním z hlavních útoků na instituci manželství. To, co byl dříve obrovský skandál a čemu se posměšně říkalo „žít na hromádce“, je nyní přijímáno jako norma. Fyzické, psychické a emocionální nebezpečí takového soužití popsali tak odlišní spisovatelé jako Dr. Jennifer Roback Morse z Ruth Institutu a Dr. Sharon Sassler na stránkách *New York Times*.

Ti, kteří takto žijí, více trpí depresí, jsou častěji obětí domácího násilí, jejich vzájemný vztah je horší než vztah těch, kteří žijí v manželství, a ti, kteří spolu žili před svatbou se častěji rozvádějí. Proto jsem vždy smutná, když vidím, jak se dospělé děti z rodiny a přátel běžně přistěhují s přítelem nebo přítelkyní bez ohledu na to, jak tím škodí manželství všeobecně a zejména svému budoucímu manželství.

Spravedlivější přístup

Před několika lety reagoval kněz z mé farnosti na tento vzrůstající trend tak, že po těch, kteří si přáli formální svatbu se vši nádherou, požadoval, aby žili alespoň tři měsíce před svatbou odděleně. Ti, kteří žili spolu, mohli mít svatbu v kostele, ale byl to jen obyčejný obřad bez průvodu, bez družiček, bez hudby a bez mše.

Když o tom vyprávím, často se setkám s nevěřícím pohledem a reakcí jako „to je nespravedlivé!“ nebo „to odvede mladé lidi od Církve!“ Takové reakce neberou na vědomí, že tato politika je spravedlivější než soužití bez sňatku tolerovat. Je pravda, že nevěstě, která si zvolila žít s partnerem před sňatkem, bude odepřena svatba, jakou si dlouho představovala ve snu. Ale co ta nevěsta a ženich, kteří respektují manželství a jsou ochotni čekat, že spolu budou žít jako manželé až po svatbě?

Odvaha rozlišovat

Neměla by Církev dělat rozdíl mezi jejich svatbou a svatbou těch, kteří se manželství vysmívají tím, že spolu žijí předtím? Náš kněz nikomu neodepírá svátost

manželství. Uznává, že svatební mše je velkolepý a slavnostní obřad, který je změnou v životě snoubenců. Je naprosto správné uznat opravdový a jasný rozdíl mezi těmi, kteří tuto změnu uskuteční před svatbou, a těmi, kteří ji uskuteční po svatbě. Nepochybuji o tom, že mnoho párů, které by si přály svatbu v naší farnosti, ale už spolu žijí, přejdou do farnosti, která při uzavírání sňatků nejedná restriktivně. Je vpravdě politováníhodné, že kněží nemají odvahu čelit problému soužití před sňatkem otevřeně. Nepochybně odvahu budou potřebovat.

Farníci snad z farnosti odejdou, přestanou přispívat finančně nebo si budou

Nemůžeme si dovolit být shovívaví k nebezpečí, jež pro jednotlivá manželství i pro instituci manželství všeobecně představuje společné soužití bez sňatku.

stěžovat u biskupa. Mnoho matek budoucích nevěst plánuje v duchu svatbu svých dcer už od narození. Kněz riskuje, že si takovou matku rozhněvá, když jí řekne, že svatba se neuskuteční, protože její dcera si zvolila soužití bez sňatku. Doufejme, že biskupové podpoří své kněze, kteří pevně obhajují manželství.

Společné úsilí všech

Nemůžeme očekávat od kněží, že ponesou veškerou zátěž při obhajobě manželství. Rodiče se musí aktivně podílet na odmítání soužití před sňatkem. Není to lehký úkol a vyžaduje velkou víru i milost. Kolik rodičů je ochotno říct dceři do očí, že pokud nesouhlasí se sňatkem a přistěhuje se k příteli, nebudou žádné dlouhé svatební šaty ani svatba se vši nádherou?

Máme své děti tak rádi a máme zájem o jejich věčnou spásu natolik, abychom

byli schopni jim říct, že soužití před sňatkem je urážkou manželství a my tento fakt nebudeme ignorovat tím, že budeme podporovat okázalou svatbu? Ve své encyklice o manželství *Arcanum* se papež Lev XIII. zcela jednoznačně vyjádřil k závažnosti hříchu společného soužití bez sňatku:

Víme dobře, že by nikdo neměl být vyloučen z naší lásky. Odporujeme, ctihodní bratři, vaši věrnosti a zbožnosti ty nešťastné osoby, které, strženy vášní a lhostejné ke své spáse, žijí spolu bez svazku zákonného manželství. Vynaložte veškerou svou starost na to, aby se takové osoby navrátily ke své povinnosti, a to jak vašim vlastním úsilím, tak úsilím dobrých lidí, kteří vám budou ochotni pomáhat. Usilujte všemi prostředky o to, aby pochopily své špatné jednání, aby vykonaly pokání a abyste je mohli přivést k tomu, že uzavřou zákonné manželství podle katolického obřadu.

Je nejvyšší čas

Je na čase vzít si slova papeže Lva XIII. k srdci. Nemůžeme si dovolit být shovívaví k nebezpečí, které společné soužití bez sňatku představuje pro jednotlivá manželství i pro instituci manželství všeobecně. Láska vyžaduje, aby nesezdané páry byly upozorněny na riziko a důsledky jejich volby. Ti, kteří se odklánějí od učení Církve, by pak neměli čekat, že Církev oslaví jejich svatbu stejným způsobem jako svatbu těch, kteří jsou učením Církve poslušní. Opomíjení takového rozlišování ponizuje manželství a křivdí těm, kteří čekají.

Denise Hunnellová

<http://www.truthandcharityforum.org>

Přeložila Krista Blažková

(Mezititulky redakce)

Dr. Denise Hunnellová, M.D., lékařka, pedagožka, členka Human Life International

OBĚŤ PRO NAŠI SVOBODU

Musel přijít šok, aby se česká veřejnost probudila

Český voják na hlídce v Bagrámu. Foto: plk. Jana Růžičková, Generální štáb AČR, <http://www.mise.army.cz>

Když jsem si kdesi v horách na albánsko-černohorské hranici zapnul mobil a viděl smršť zmeškaných hovorů z nejrůznějších českých médií, napadlo mě, že by to mohlo mít něco společného s Afghánistánem. Tipoval jsem ale na okolnosti prezidentských voleb. To, že jde o smrt čtyř (dnes už víme, že pěti) českých vojáků, jsem se dozvěděl až o pár dní později. Rázem jsem se v duchu přenesl zpět do Afghánistánu. S českými vojáky jsem tam v letech 2010–2011 strávil 13 měsíců. S vojáky ze stejné brigády, jako bylo oněch pět. Vzpomněl jsem si, kolikrát jsme se bavili o tom, jak by asi česká veřejnost reagovala na to, kdyby ztráty přesáhly onu dosavadní mez zhruba „jen“ jednoho padlého za rok. A jak máme zatím štěstí, že to není víc, a jak dlouho nám to štěstí vydrží. A jaký je rozdíl v tom, jak své vojáky, ty padlé i ty přeživší, vítají doma třeba Američané, a jak Češi. Jak vedeme jakousi podivnou exotickou válku v dáli, bez většího zájmu veřejnosti a i bez většího zájmu veřejnost informovat. Tahle podivná válka-neválka nikoho moc nezajímala. A vojáci to cítili. Když někdo padl, bylo to „jen“ jednou

Padlí vojáci položili své životy na oltář lepšího života milionů obyčejných Afghánců, na oltář celosvětového boje s radikálním islámem, ale také na oltář bezpečnosti naší vlasti.

za čas, a tak nějak to prošumělo. Musel přijít šok, aby se česká veřejnost probudila. Šok v podobě strašlivé oběti, které přinesli tito muži, které roznesl sebevražedný atentátník minulý čtvrtek v útoku, jenž ukazuje zločinnou, přímo ďábelskou podstatu toho, proti čemu bojujeme.

Jen navštívili nemocnici...

Vyhodit se do vzduchu před nemocnicí a zabít ještě deset místních (vlastních, muslimských) civilistů, to je Taliban. Nic ho necharakterizuje lépe. I v provincii, kde jsem já strávil rok, v Lógaru, se sebevražedný atentátník odpálil v okrese

Azra před ženskou klinikou, přeplněnou ženami a dětmi. Výsledek? Desítky mrtvých nevinných, žádný legitimní vojenský cíl přitom široko daleko nebyl. Stejně tak charakterizuje naši účast to, co dělali naši vojáci ve své poslední chvíli. Kontrolovali situaci u nemocnice v místě, z něhož byly odpáleny rakety. Technologie, kterou mají vojáci k dispozici, určila přesně souřadnice místa, které teroristé použili pro svůj útok. Čeští vojáci nevy-palovali vesnice, nepronásledovali místní obyvatele, neničili úrodu, nezatýkali, neničili... Jen navštívili nemocnici – tolik k těm, co s prominutím blábolí o novodobém imperialismu.

Válka přišla do našich domovů

Tahle smrt přinesla válku do našich domovů. Čtyři mrtví najednou, další vážně zraněný, který posléze následkům útoku podlehne, před tím nelze zavřít oči. Nelze si zacpat uši před sirénami nebo zvukem kostelních zvonů, které se rozezněly Českem. V takové chvíli patří padlým vojákům modlitba, živým pak podpora. Málokdo si dovede představit, jak na vojáky působí třeba výkřiky v internetových diskusích o tom, že jsou žoldáci. Jak smutná jsou při slavnostních nástupech při návratu z mise prázdná náměstí. A ještě smutnější jsou prázdné domovy, kdy manželky často nevydrží dlouhé odloučení. Na válku v Afghánistánu se jistě lze dívat všelijak, souhlasit i nesouhlasit, ale bývalo dobrý zvykem podpořit ty, kteří jdou za nás do války. Naše armáda je malá a už několik generací válku nezažilo, takže vznikl dojem, že válka je jen jakési slovo z učebnice dějepisu. Jenže to si mysleli třeba v Jugoslávii nebo na Ukrajině také. Válka je realitou lidského rodu. A mezi námi chodí muži, kteří ji zažili; je to pro ně ale nesdělitelná zkušenost. Protože to, co jste zažili, nikdo z civilistů nepochopil. Ale teď je to jinak. Nyní se na každého účastníka mise v Afghánistánu můžeme dívat jako na člověka, který měl štěstí.

Protože ten atentátník mohl zasáhnout každého z nás, kdo opustil relativní bezpečí základny.

Postavit Afghánistán na vlastní nohy

V Afghánistánu jsme všichni byli svědky šlendriánu, korupce místní vlády, neschopnosti afghánských ozbrojených sil, plýtvání a chaosu. Naše snaha o to, postavit Afghánistán na vlastní nohy, leckdy připomínala boj s větrnými mlýny. Bylo snadné podlehnout deziluzi, že to vlastně nemá cenu. Ale něco jsme tam přece

dokázali. A oni padlí vojáci, nejenže prostě a jednoduše plnili svou povinnost, ale opravdu položili své životy na oltář lepšího života milionů obyčejných Afghánců. Položili své životy na oltář celosvětového boje s radikálním islámem. A – budme realisté – položili své životy i na oltář bezpečnosti naší vlasti. Nejen v tom smyslu, jak o tom hovořil prezident Zeman, že bojují v Afghánistánu za to, aby teroristé jednou nevyhazovali do vzduchu objekty v České republice. Jde i o to, že musíme být ochotni pomáhat našim spojencům, aby oni jednou pomohli nám. Národ, kte-

rý má dosud trauma ze září 1938, by to měl pochopit. A v duchu poděkovat těmto padlým vojákům (a s nimi i tisícům dalších, kteří prošli Afghánistánem) za jejich oběť pro naši budoucí svobodu. A svoboda nemůže nikdy existovat bez obětí.

Matyáš Zrno
(Mezitimulky redakce)

Mgr. Matyáš Zrno,
výzkumný pracovník
Občanského institutu,
bývalý vedoucí civilní
části PRT Lógar

BOJUJE SE U KÁBULU ZA PRAHU?

Ve dnech, kdy se naši vojáci vrací z Afghánistánu v rakvích, se v tisku a zejména na internetu objevují texty, jež je označují za žoldáky. Je to – slušně řečeno – nespravedlivé. I za druhé světové války byli naši vojáci ve spojeneckých armádách placeni: přesto jsme vždycky oceňovali jejich statečnost a nasazení, zejména zpětně, když za svou vlasteneckou službu platili ještě léty vězení.

Serióznější je debata o tom, jaký smysl zahraniční mise mají. Bojuje se u Kábulu za Prahu, nebo ne?

Jaký vztah má situace v Afghánistánu k našim národním zájmům? Uvedla bych dva aspekty. Především je Afghánistán (a částečně i Pákistán) prostorem, kde se nacházejí výcvikové tábory teroristů. Směřují tam muslimové z islámských zemí, ale i z evropských států, aby se cvičili pro teroristické akce. Kde je budou provádět? Částečně na místě, jak o tom svědčí útoky talibanců na afghánské civilní obyvatelstvo; především ale na křesťanském Západě, jak ukazují útoky na Madrid a Londýn, i řada dalších útoků, jimž bylo zabráněno.

Druhým aspektem jsou afghánská maková pole, zdroj opia, které také míří na Západ. Jen těžko si můžeme představit, že ucpeme hranice natolik, aby se k nám drogy nedostaly. Zasahovat u zdroje je méně obtížné.

Připomněla bych ještě, že podstatným úkolem našich vojáků je obrana rekonstrukčních týmů, které pomáhají Afgháncům rozvíjet vlastní civilní život. Většina jich je odkázána na zemědělskou produkci a naši jim pomáhají například

Z činnosti rekonstrukčního týmu. Foto: <http://www.mocr.army.cz>

Podstatným úkolem našich vojáků je obrana rekonstrukčních týmů, které pomáhají Afgháncům rozvíjet vlastní civilní život.

s distribucí mléka; v řadě míst, zejména na venkově, jsou ženy (i vdovy) omezeny ve vycházení na veřejnost, takže jim pomůže například domácí chov slepic, které dostanou od rekonstrukčního týmu a naučí se o ně starat. V Afghánistánu stavíme školy a zdravotnická zařízení. Všechny tyto civilní práce musejí střežit vojáci.

Je to činnost zdlouhavá a duchamorná, protože talibanci se snaží civilní rozvoj afghánské společnosti brzdit a ničit. Ale zklidnit muslimské oblasti je i v zájmu Evropy, a tedy i našem.

Ukazuje se, že Bohu, že problém nebezpečných regionů se bude ještě rozrůstat. Budování „islámského státu“ v Iráku, Sýrii a dalších sousedních zemích rozhodně nemá za cíl mírový rozvoj jejich společností. Naopak. Musíme tedy počítat s tím, že afghánská situace se bude opakovat i jinde. Je to prostě momentální vývoj a bez aktivního odporu Západu se nezastaví. Sedět u televize, sledovat seriály a doufat, že nás dějiny minou, je – slušně řečeno – neodpovědné.

Souhrnné řečeno:

Díky Bohu za lidi, kteří navzdory nebezpečí do válečných oblastí jdou a snaží se pomoci obyčejným Afgháncům; potřebují ale vojenskou ochranu. Díky Bohu za vojáky, kteří riskují životy pro lepší budoucnost i muslimského, ale především křesťanského světa. Čest padlým, kteří v tomto boji položili životy ve chvílích, kdy křesťanský svět sledoval fotbal.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

Z dopisů čtenářů

Ad Dopisy čtenářů – Benešovy dekrety (RCM 14/2014)

Vážená redakce,
na názor pana Ďoubalíka (v dopisech čtenářů) odpovídám vzpomínkami z válečné doby.

Benešovy dekrety byly jen zákonem provedené rozhodnutí válečných mocností v Postupimi. První podnět k tomuto řešení dal anglický předseda vlády Chamberlain, který měl největší „zásluhu“ na zachování míru v Evropě podpisem Mnichovské dohody s Hitlerem. Po zahájení války předával vládu Churchillovi a jako první z anglických politiků prohlásil, že pro mír v Evropě bude třeba po válce přesídlit všechny Němce z východní Evropy do Německa. Tato myšlenka byla realizována Postupimskou dohodou. Benešovy dekrety byly jen zákonným rozhodnutím Postupimské dohody.

Rozedírat staré rány v dnešní době neprospívá současné situaci ve světě. Jako sedmnáctiletý jsem prošel koncentráky v Dachau jako vězeň číslo 91455 a jako Flossenburský číslo 20000, posledním táborem byl Rabstein – dnešní Jánské u České Kamenice. Zde jsem měl možnost se osobně setkávat se sudetskými Němci.

Z křesťanského stanoviska si musíme odpustit, ale vzpomínky se z paměti nedají vymazat a musí se uchovat pro příští generace, aby se to v budoucnu neopakovalo. Osobně Vám doporučuji prostudovat dějiny od svatého Václava, osudy Cyrila a Metoděje a jejich nástupce, později mistra Jana Husa a křížáky, Bílou Horu s následnou inkvizicí, první i druhou světovou válku.

Radomír Faltýnek

Loupež za bílého dne

Sociální demokracie začala zase – jak je jejím zvykem – rozdávat na všechny strany a oponenti se ptají, kde na to vezme. Jako by nevěděli, že část by měly ze svých restitučních náhrad poskytnout církve. Pokud to neudělají dobrovolně, tak říkájíc „po dobrém“ (Jan Mládek, ČT1, 21. 4. 2014), tak se holt bude muset najít něco jiného, např. zdanění těch náhrad nařízené zákonem. A to bez ohledu na právní

povahu věci. Zdůvodnění je tak křišťálově jasné, že jasnější ani být nemůže: Církev mají těch peněz dostat „moc“ a především, většina občanstva s takovým postupem „souhlasí“. Lynčování jako svérázný způsob výkonu spravedlnosti je zde celkem přílehlavý vzor a z neurčitého vyjádření ministra financí („Tak pro státní rozpočet by to bylo dobré“ – ČT1, 21. 4. 2014) se zdá, že by s tím ani hnutí ANO nemělo až takový problém.

Když chcete své finanční problémy řešit bankovní loupeží, bude to riskantní noční operace, s maximální snahou o za-

metení všech stop. Zde však ČSSD plánuje loupež za bílého dne a hlásí se k činu předem: Ostudnou koalici ČSSD – ANO – KSCM by zákon o zdanění restitučních náhrad mohl projít. Takže to vypadá na osudové rozhodnutí hnutí ANO: odolá tomuto pokusu populismu? Andrej Babiš zná jako úspěšný podnikatel nejen cenu peněz, ale určité i hodnotu kvalitního právního prostředí. Snad si uvědomí, že i cesta k úspěchu v politice má svá prověřená pravidla, která nemusí vždy odpovídat náladám davu.

Ing. Josef Potoček

MKD
MLADÍ KŘESŤANSTVÍ DEMOKRATÉ

Pořádají ve spolupráci s

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

pod záštitou Pavla Bělobrádka, místopředsedy Vlády ČR
a Tomáše Zdechovského,
poslance Evropského parlamentu

POCHOD PRO RODINU

16.8.2014
Sraz ve 12:30 hod.
na rohu ulic Washingtonova a Politických vězňů v Praze

Srdečně jsou zváni všichni, zvláště pak rodiny s dětmi.

„Rodina je základem společnosti a existence národa“

Jak to vidí Jan Kubalčík

Nic mimo stát

Záměr Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy odejmout nestátním školám část provozní dotace je nehorázný. Ve svém důsledku se jedná o diskriminaci dětí a rodičů, kteří se rozhodnou zapsat své děti do soukromých a církevních škol.

Záměr Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy odejmout nestátním (církevním, soukromým) školám část provozní dotace, a to již od příštího roku, je, mírně řečeno, nehorázný. Jedná se o vážný zásah do rozpočtů těchto škol (jde o 10 až 30 %). Tyto školy by nadále jen obtížně naplňovaly základní standard vzdělávání a řada z nich by patrně byla nucena ukončit činnost.

Klíčové je, že tvrzení uvedená v Důvodové zprávě, totiž že: „Právní úprava má docílit srovnatelnosti pravidel financování, církevních škol a školských zařízení s financováním škol a školských zařízení ostatních zřizovatelů, zejména obcí a krajů, kde náklady na provoz hradí zřizovatel;“ resp. „Právní úprava má sjednotit účelové určení financování soukromých škol a školských zařízení s účelovým určením prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu školám a školským zařízením veřejných zřizovatelů;“ jsou zcela zavádějící. Školy a školská zařízení zřizovaná obcemi a kraji čerpají sice prostředky dvěma způsoby – přímo od MŠMT a prostřednictvím svého zřizovatele –, ale tyto dotace mají vždy pouze jediný zdroj: MŠMT (přesněji: státem vybrané daně), stejně jako je tomu u škol soukromých a církevních.

Ve svém důsledku se samozřejmě jedná o diskriminaci dětí a rodičů, kteří se rozhodnou zapsat své děti do soukromých a církevních škol. Ano, nehorázně – ale u nás nikoli výjimečné. Stát má dbát na dodržování standardů vzdělávání a jinak nemá mezi školami a jejich zřizovateli jakkoli rozlišovat. Zejména tedy, pokud přiděluje „na záka“ dotace školám veřejným (státním), má je ve shodné výši přidělovat i školám soukromým a církevním. Odklon od tohoto principu by pak znamenal podstatné a ničím neoprávněné znevýhodnění rodin, jejichž děti se nevzdělávají ve veřejných školách. To by

v konečném důsledku vedlo k unifikaci – etatizaci školství. A s ohledem na skutečnost, že se v krátké době jedná již o třetí krok stejným směrem ([1] odmítnutí zařadit domácí vzdělávání na druhém stupni ZŠ po mnohaletém úspěšném testování do „standardního provozu“, jak bylo již vtěleno do návrhu novely školského zákona, [2] urputná snaha dostat za jakkoli vysokou cenu všechny děti v daném věku do školek), nelze se vyhnout domněnce, že právě etatizace je skutečným záměrem všech těchto opatření. Působí to dojmem, že konstruktéři těchto „vyvozeností“ jsou stoupenci hesla „Vše ve státě, nic proti státu, nic mimo stát.“ (Benito Mussolini). Než ale takový vývoj, to raději necht' je vyplácena rodinám se školou povinnými dětmi příslušná částka „na ruku“ a je v adekvátní výši zavedeno školné i na veřejných školách. Takové řešení by znamenalo odklon od bezplatného základního školství, ale bylo by spravedlivější než stav, který případně nastane po realizaci návrhu MŠMT.

Kromě toho, Důvodovou zprávou předpokládané „snížení výdajů státního rozpočtu“ je zcela iluzorní. Pokud toto opatření, a to je téměř jisté, bude pro řadu soukromých a církevních škol likvidační (mimo jiné i proto, že je připravováno v takovém chvatu, má platit záhy, a není tak prakticky žádný čas na přípravu na jeho dopady...), jejich žáci, kteří nezmizí spolu s církevními a soukromými školami, ve kterých se dnes vzděláva-

jí, přejdou do škol veřejných, které na ně začnou čerpat dotace v plné výši. Je jen otázkou, zda je tato úvaha vtělená do Důvodové zprávy zlovolná, či diletantská.

Zajímá mě také důvod ke zkrácení lhůty pro vnější připomínkové řízení na pět pracovních dní. Toto omezení, spolu s načasováním (prázdniny), ukazuje na snahu vyhnout se oprávněným námitkám rodičovské veřejnosti a rodiny i školy, kterých se to týká, postavit před hotovou věc. Takové jednání je podle a nehodné vlády jakékoli civilizované země. Vláda přece nemá žádným, tím méně svým vlastním lidem stražit léčky.

Konečně, jak bylo nepokrytě deklarováno, diskutovaný záměr má navíc bezprostřední spojitost se zákonem č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Tento krok, který má být namířen přímo proti církvím – zde tedy konkrétně proti církevnímu školství –, je účelový, jeho (patrně nikoli jediným, ale jistě „vítaným“) smyslem je církev poškodit a touto nepřipustnou cestou „kompenzovat“ neúspěch snažení o revizi zmíněného zákona. Nezbyvá, než proti tomuto pokračujícímu štvání důrazně protestovat, což tedy tímto – poněkud zoufale, neboť s velkou pravděpodobností zbytečně – činím.

RNDr. Jan Kubalčík, Ph.D.
místopředseda Konzervativní strany
a člen redakčního týmu měsíčníku
Konzervativní listy
www.konzervativnistrana.cz

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, tj. 440 Kč za rok. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárčům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

A je tu léto, čas volnějších dní a termínů důležitých trochu jinak než v ostatních měsících. Děti odjíždějí na své výjezdy a rodiče zhusta dohánějí domácí práce, na které jindy nezbyvá čas. – „Měly to být příjemně strávené dva týdny letních prázdnin v lůně přírody. Místo nich však tři desítky dětí zažily šok v táboře hrůzy. Rodiče připravují žalobu na organizátory, do šetření celé věci se zapojily jak úřady, tak neziskové organizace na ochranu dětí.“ Citujeme dále z popisu jednoho ze skautských táborů: „Děti byly vystaveny soustavné šikaně a psychickému týrání. Nikdy nás nenechali vyspat. Každé ráno nás ve stejný čas budili hrou na trubku a pak nás nutili stát v pozoru před stožárem s vlajkou a provádět různé pohyby,“ vzpomíná se slzami v očích další z účastníků tábora, Alena K. (11). Fotografie pořízené na místě tábora zachycují dále například kruh dětí, držných bez jakýchkoli ochranných pomůcek v kritické vzdálenosti od otevřeného ohně. A ještě! Organizátoři tábora nebyli schopni zajistit ani základní internetové připojení, čímž děti ztratily prakticky jakoukoli možnost si kreativně aktualizovat své statusy na Facebooku. Místo toho byly opakovaně nuceny k bezduchému sběru neoznačených lesních plodů neznámého původu nebo k pohybu v bezprostřední blízkosti nekolaudovaných staveb agresivních mravenců.“ Případ prý došetří státní policie. No, proto!

U dětí ještě zůstaneme – nové statistiky uvedly, že průměrná světová plodnost dnes je 2,5 dítěte na jednu ženu. Průměrná světová plodnost vlastně označuje průměrný počet dětí, které se narodí jedné ženě v plodném věku (cca od 15 do 49 let). Nejvíce dětí se přitom podle údajů OSN narodí v subsaharské Africe. Např. v Nigeru se jedné ženě rodí 7 dětí. Velmi špatná situace je

Koláž: mimi

např. na Tchaj-wanu, kde na jednu ženu připadá pouze 0,9 dítěte. A u nás? Jsme na hodnotě 1,4 dítěte na ženu. Do čísla 2,1 se dá mluvit o tom, že se populace demograficky udrží, pod číslo 2 již lze situaci směřle označit za vymírání. Proč jsou lidé západní civilizace stále méně motivováni k zakládání rodiny, k životu pro druhé a ve štěstí (které rodina rozhodně, na rozdíl od jiných, často uměle udržovaných uskupení lidí, přináší svým členům, pokud na sebe vezmou odpovědně nároky své role v ní)?

Dává na to odpověď slovenská europoslankyně dr. Záborská ve svém projevu z ženevské konference o rodině na konci června letošního roku, když říká: „Redukcia manželstva na gesto romantickej lásky otvára priestor pre zmenu definície manželstva tak, že už nezahŕňa jeho reprodukčný potenciál, ani povinnosť potenciálnych rodičov starať sa o budúce potomstvo a jeden o druhého. Paradoxom je, že štát, ktorý s takou chuťou vstupuje do najrôznejších oblastí rodinného života, sa len veľmi opatrne vyjadruje k téme pôrodnosti. Tá je pritom kľúčovým faktorom jeho samotnej existencie. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že dôvodom je neochota štátu vstupovať do oblasti sexuality. Je však zaujímavé, že v iných súvislostiach štát sexualitu rieši, či už na úrovni výchovy, plánovania rodičovstva, alebo boja proti diskriminácii.“

A i když je léto a doba odpočinku, nezapomínejme na trpící křesťany v místech, kde jim denně jde o život. Nové mučedníky máme od pondělí 7. července ze Středoafričské republiky – nejméně 22 lidí zemřelo při útoku muslimských milic Séléka na katedrálu ve Středoafričské republice. V katedrále svatého Josefa v Bambari se před nábožensky motivovaným násilím schovávaly desítky křesťanů. Mezi oběťmi útoku jsou ženy a děti.

-zd-

27. 7. Ne 17. neděle v mezidobí
I Král 3,5,7–12, Žl 119, Řím 8,28–30, Mt 13,44–52

28. 7. Po sv. Nazarius a Celsus, mučedníci
Jer 13,1–11, Dt 32, Mt 13,31–35

29. 7. Út Památka sv. Marty
I Jan 4,7–16, Žl 34, Jan 11,19–27 (Lk 10,38–42)

30. 7. St sv. Petr Chryzolog, biskup a učitel církve
Jer 15,10,16–21, Žl 59, Mt 13,44–46

31. 7. Čt Památka sv. Ignáce z Loyoly, kněze
Jer 18,1–6, Žl 146, Mt 13,47–53

1. 8. Pá Památka sv. Alfonsa Marii z Liguori, biskupa a učitele církve
Jer 26,1–9, Žl 69, Mt 13,54–58

2. 8. So sv. Eusebius z Vercelli, biskup; sv. Petr Julián Eymard, kněz
Jer 26,11–16,24, Žl 69, Mt 14,1–12

3. 8. Ne 18. neděle v mezidobí
Iz 55,1–3, Žl 145, Řím 8,35,37–39, Mt 14,13–21

4. 8. Po Památka sv. Jana Marii Vianneye, kněze
Jer 28,1–17, Žl 119, Mt 14,22–36

5. 8. Út Posvěcení římské baziliky Panny Marie
Jer 30,1–2,12–15,18–22, Žl 102, Mt 15,1–2,10–14

6. 8. St Svátek Proměnění Páně
Dan 7,9–10,13–14 (2 Petr 1,16–19), Žl 97, Mt 17,1–9

7. 8. Čt sv. Sixtus II., papež, a druhové, mučedníci; sv. Kajetán, kněz
Jer 31,31–34, Žl 51, Mt 16,13–23

8. 8. Pá Památka sv. Dominika, kněze OP
Nah 2,1,3; 3,1–3,6–7, Dt 32, Mt 14,24–28

9. 8. So Svátek sv. Terezie Benedikty od Kříže, panny a mučednice, patronky Evropy / I Petr 4,12–19, Žl 31, Lk 9,23–26

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.